

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Nowym Korczynie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 24 sołectwa, w których zamieszkuje 6 110 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Paweł Zagaja.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie został powołany Uchwałą Nr XI/43/90 Gminnej Rady Narodowej w Nowym Korczynie z dnia 29.03.1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie”, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy Nowy Korczyn z dnia 17 maja 1990 r. w sprawie utworzenia i organizacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie.

Ośrodek posiada własny REGON 291133445 i NIP 655-16-99-625.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie jest Pan Sławomir Wawrzeniec.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXII/90/2005 Rady Gminy w Nowym Korczynie z dnia 20 stycznia 2005 r. Zmiany do Statutu wprowadzono:

Uchwałą Nr XII/72/2007 Rady Gminy w Nowym Korczynie z dnia 31 października 2007 r. – w § 11 pkt. 2 dodano do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej obsługę finansowo-księgową,

Uchwałą Nr XXXV/177/2009 Rady Gminy w Nowym Korczynie z dnia 23 września 2009 r. – w § 1 uaktualniono akty prawne i ich publikatory, w oparciu o które pracuje Ośrodek,

Uchwałą Nr XXXVI/221/2013 Rady Gminy w Nowym Korczynie z dnia 14 czerwca 2013 r. – w § 4 dodano zadania z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

Uchwałą Nr XLIV/263/2014 Rady Gminy w Nowym Korczynie z dnia 21 stycznia 2014 r. uaktualniono w § 1 akty prawne i ich publikatory, w § 4 zadania własne gminy i w § 5 zadania zlecone,

Uchwałą Nr XV/91/2016 Rady Gminy w Nowym Korczynie z dnia 2 marca 2016 r. w § 1 dodano ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. 2016, poz. 195) oraz w § 5 ust. 2 zadania wynikające z tej ustawy;

Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 9/2015 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie z dnia 31.12.2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie. Zmiany do Regulaminu wprowadzono Zarządzeniem Nr 4/2016 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie z dnia 18.03.2016 r. – w § 6 i 16 dodano stanowisko ds. świadczenia wychowawczego oraz zadania;

Uchwałą Nr XXII/91/2005 Rady Gminy w Nowym Korczynie z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie: określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania;

Uchwałę Nr XLIV/257/2014 Rady Gminy Nowy Korczyn z dnia 21 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XLIV/258/2014 Rady Gminy Nowy Korczyn z dnia 21 stycznia 2014 roku w sprawie określenie zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XLIV/256/2014 Rady Gminy Nowy Korczyn z dnia 21 stycznia 2014 roku w sprawie w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XVII/112/2016 Rady Gminy Nowy Korczyn z dnia 16 maja 2016 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2022;

Uchwałę Nr XLVII/289/2014 Rady Gminy Nowy Korczyn z dnia 23 maja 2014 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014 – 2017;

Upoważnienie Wójta Gminy Nowy Korczyn z dnia 4 maja 2004 r. dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Upoważnienie Nr 10/2011 Wójta Gminy Nowy Korczyn z dnia 06.09.2011 r. dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do załatwiania spraw i wydawania decyzji dot. potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej;

Upoważnienie Nr 6/2016 Wójta Gminy Nowy Korczyn z dnia 4 maja 2016 r. dla referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Zarządzenie Nr 50/2016 Wójta Gminy Nowy Korczyn z dnia 14 października 2016 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 886/2016 z dnia 12 października 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.
2. Barbara Nowak – koordynator kontroli – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 887/2016 z dnia 12 października 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody

Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską. Kontrola została wpisana do *Rejestru kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie* pod poz. 1/2016.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 17 – 19 października 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie mieści się w budynku, będącym własnością Urzędu Gminy w Nowym Korczynie, przy ulicy Buskiej 7, tel. 41 377 10 65. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje 4 pomieszczenia. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są niezadawalające (w jednym pokoju pracuje 3 pracowników socjalnych i asystent rodziny), ponieważ nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, niepełnosprawność i ubóstwo.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Banku Spółdzielczego w Nowym Korczynie.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było 4 pracowników, tj.: kierownik i 3 pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończył specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $6\ 110/3 = 2\ 037$ osoby

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej – w OPS zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych na pełen etat, ale jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy – na jednego pracownika socjalnego przypada więcej niż 2 000 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. 930 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575)

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 2 pkt 22 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2016 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **42 osób**, z czego 39 to osoby samotne. Za 34 osoby Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybranych 10 teczek z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

OPS.5100.1307.1.2014 oraz zmiana wysokości świadczenia OPS.5100.1307.1.2015; OPS.5100.866.1.2016; OPS.5100.1337.1.2015 oraz zmiana wysokości świadczenia OPS.5100.1337.3.2015; OPS.5100.1331.3.2015 oraz zmiana wysokości świadczenia OPS.5100.1331.5.2015; OPS.5100.883.3.2016; OPS.5100.1334.2015 oraz zmiana wysokości świadczenia OPS.5100.1334.2.2015; OPS.5100.750.2015 oraz zmiana wysokości świadczenia OPS.5100.750.2.2015; OPS.5100.132.2.2015; OPS.5100.1340.2015 oraz zmiana wysokości świadczenia OPS.5100.1340.2.2015; OPS.5100.849.2016.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty

potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, informacje z ZUS i KRUS o pobieraniu bądź nie świadczeń emerytalno-rentowych. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a w części decyzji także rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wymienione akty prawne miały prawidłowe publikatory, z tym że przy ustawie k.p.a. nie podano daty jej wydania. W podstawie prawnej decyzji przytoczono również upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji klientów objętych składką zdrowotną przywoływano ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Podstawę prawną stanowią przepisy prawa, na których organ oparł się podejmując decyzję. Odprowadzanie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem nie jest zasadnym przywoływanie w/w ustawy.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanego świadczenia, okresie na jaki zostało ono przyznane, sposobie realizacji zasiłku oraz o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia. Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym powinna być przesłana stronie oddzielnym pismem.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informowano osoby zainteresowane w postanowieniu i w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wszystkie osoby otrzymały postanowienia o wszczęciu postępowania z urzędu, że względu na zmianę kryteriów. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznaných świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasilki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że w okresie trzech kwartałów 2016 roku pomoc okresową przyznano **45 osobom**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 40 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5101.866.2016; OPS.5101.481.2016; OPS.5101.269.2.2016; OPS.5101.120.2016; OPS.5101.699.2016; OPS.5101.115.2016; OPS.5101.793.2.2016; OPS.5101.597.2.2016; OPS.5101.1332.2015; OPS.5101.797.2016; OPS.5101.292.2016; OPS.5101.1304.2016.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego (bez daty wydania), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Wójta dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informowano osoby zainteresowane w postanowieniu i w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powódzie jej przyznania, okresie na jaki pomoc została udzielona oraz o sposobie i terminie wypłaty świadczenia.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdowały się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z Urzędu Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego lub jego braku.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS oraz sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za trzy kwartały 2016 r. wynika, że pomocy w ramach Programu wieloletniego do dnia kontroli udzielono ogółem **145 osobom**. Całkowity koszt Programu wyniósł **43 921 zł**, w tym środki własne 9 732 zł i dotacja celowa 34 189 zł. Pomoc w formie posiłków otrzymało **ogółem 137 osób**, w tym do 7 roku życia – 36, do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 103 dzieci i 2 osoby dorosłe. Na wniosek dyrektorów szkół pomoc przyznano **19 dzieciom**. W 2016 roku do dnia kontroli Ośrodek

objął pomocą w formie zasiłku pieniężnego na zakup posiłku lub żywności **5 rodzin na kwotę 1 466 zł.**

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Nowy Korczyn:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów		Koszt posiłku		Rodzaj posiłku
		styczeń - czerwiec	wrzesień - grudzień	styczeń - czerwiec	wrzesień - grudzień	
1.	Zespół Szkół w Nowym Korczynie	65	13	2,50 zł	3,50 zł	gorący posiłek
2.	Szkoła Podstawowa w Brzostkowie	40	6	2,50 zł	3,50 zł	gorący posiłek
3.	Szkoła Podstawowa w Starym Korczynie	11	5	2,50 zł	3,50 zł	gorący posiłek
4.	Przedszkole w Nowym Korczynie	6		2,50 zł		gorący posiłek

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie styczeń - czerwiec opłacał posiłki dla 15 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem Gminy. Koszt posiłku wynosił od 2 zł do 4,10 zł. Od września do dnia kontroli Ośrodek pokrywa koszty posiłków dla 2 dzieci.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Nowy Korczyn dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wysokość zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności ustalano na podstawie indywidualnej sytuacji każdej rodziny. Brano pod uwagę sytuację materialną, zdrowotną oraz liczbę osób w rodzinie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.5102.1337.1.2016; OPS.5102.793.1.2016; OPS.5102.1303.2016; OPS.5102.387.3.2016; OPS.5102.595.2016; OPS.5102.876.3.2016; OPS.5102.507.2016; OPS.5102.1340.4.2016; OPS.5102.330.1.2016; OPS.5102.342.2016;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5113.640.1.2016; GOPS.5113.1222.2016; GOPS.5113.1250.2015; GOPS.5113.2.2015; OPS.5113.770.2016; OPS.5113.485.2015; OPS.5113.1313.2016; OPS.5113.597.2015; OPS.5113.387.1.2016; OPS.5113.797.2016; OPS.5113.1292.2015; OPS.5113.1312.4.2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja – aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego (brak daty wydania), rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem, ale przy kodeksie postępowania administracyjnego

zabrakło daty wydania ustawy. W podstawie prawnej przytaczano także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W przypadkach, w których dochód przekraczał kryterium ustawowe w podstawie prawnej decyzji dodawano Uchwałę Nr XLIV/257/2014 Rady Gminy Nowy Korczyn z dnia 21 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do 150%. W decyzjach na posiłek przywoływano Uchwałę Nr XLIV/258/2014 Rady Gminy Nowy Korczyn z dnia 21 stycznia 2014 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W decyzjach przyznających posiłek oraz zasiłek celowy na zakup posiłku, których realizacja była przed terminem uprawomocnienia się, w podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 130 § 4 k.p.a. oraz w uzasadnieniu pisano „*decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu wniesienia do odwołania, gdyż jest zgodna z żądaniem wszystkich stron*”. Zdaniem kontrolujących powinien być przywołany art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej decyzji oraz w postanowieniu i uzasadnieniu.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, przez jaki czas, typ posiłku, kto jest organizatorem dożywiania. W kilku przypadkach brak było informacji o koszcie 1 posiłku.

W podstawie prawnej decyzji brak informacji, że pomoc przyznana jest w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Ponadto w podstawie prawnej przywołany był nieprawidłowo art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej. Przyznawanie posiłku lub zasiłku celowego na zakup posiłku jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Środki z budżetu państwa są dofinansowaniem tego zadania.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane były na okres od września 2015 r. do czerwca 2016 r. Obecnie decyzje wydawane są od września 2016 r. do grudnia 2016 r.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Nowym Korczynie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, żywności czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka, w roku 2016 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2 pkt 17) udzieliła **38 osobom zasiłków celowych oraz 9 osobom specjalnych zasiłków celowych**. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, zakup odzieży i obuwia, częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu leków, zakup opału i drobne remonty. Specjalne zasiłki

celowe przyznawano na m.in. leki, leczenie, żywność, opał. Wydatki były potwierdzane odpowiednimi fakturami.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

zasiłki celowe:

OPS.5102.115.2016; OPS.5102.793.3.2016; OPS.5102.640.2016; OPS.5102.72.2016; OPS.5102.387.2016 i OPS.5102.387.2.2016; OPS.5102.597.1.2016; OPS.5102.876.2.2016; OPS.5102.132.2016; OPS.5102.797.2016; OPS.5102.292.1.2016; OPS.5102.1340.4.2016; OPS.5102.178.2016;

specjalne zasiłki celowe:

OPS.5102.29.2016; OPS.5102.70.2016; OPS.5102.1303.2016; OPS.5102.68.2016; OPS.5102.417.1.2016; OPS.5102.330.2016; OPS.5102.576.2016; OPS.5102.1365.2016; OPS.5102.62.2016; OPS.5102.1361.2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego (brak daty wydania), rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami.

W części decyzji, których realizacja była przed uprawomocnieniem w podstawie prawnej przywoływano art. 108 k.p.a. W postanowieniu informowano klienta o fakcie nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności oraz w uzasadnieniu podawano powód nadania rygoru.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Uchwałą Nr XXII/91/2005 Rady Gminy w Nowym Korczynie z dnia 20 stycznia 2005 r. określono szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania.

W roku 2016 do dnia kontroli usługi opiekuńcze wykonywane były u 3 osób przez 1 opiekunkę zatrudnioną na umowę - zlecenie przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W dniach kontroli usługi nie były wykonywane ze względu na zgon podopiecznych. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał dla 2 osób pomoce sąsiedzkie.

Sprawdzono akta o numerach decyzji: ..

OPS.5122.632.2.2015; OPS.5122.1328.2.2015; OPS.5122.72.1.2016; OPS.5122.1362.2016; OPS.5122.58.1.2015.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego (bez daty wydania), rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, Uchwałę Rady Gminy Nowy Korczyn dot. usług opiekuńczych oraz upoważnienie Wójta dla Kierownika do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej usługi świadczone przez opiekunkę zatrudnioną w OPS określono ilość godzin usług w tygodniu, okres na jaki przyznano usługi, że realizatorem będzie opiekunka, wysokość odpłatności danej osoby za usługi oraz gdzie należy wносить odpłatność. Zdaniem zespołu kontrolnego należy doprecyzować zapis mówiący o tym, kto będzie realizatorem usług – „opiekunka zatrudniona w GOPS w Nowym Korczynie”. Zakres świadczonych usług powinien być jasno określony w postanowieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji przyznającej pomoc sąsiedzka określono okres na jaki przyznano usługi, krótko zakres usług i wysokość odpłatności. W uzasadnieniu tych decyzji wskazano z imienia i nazwiska realizatora usług i szerzej zakres pomocy. Zakres czynności był również określony w odrębnym piśmie podpisanym przez Kierownika OPS i opiekunkę. W decyzji brak było określenia sposobu wniesienia odpłatności. Ponadto informacje o osobie realizującej usługi, jasno określony zakres pomocy oraz sposób wnoszenia odpłatności powinny być zamieszczone w postanowieniu decyzji.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą. Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2016 do dnia kontroli Ośrodek opłacał za pobyt **15 osób**. W okresie objętym kontrolą nie kierowano do wymienionych placówek.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub

odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. Praca socjalna polegała w szczególności na: pomocy w kompletowaniu dokumentów o przyznanie świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS, KRUS; załatwianiu spraw urzędowych podopiecznych; pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności; pomocy w pisaniu pism; monitorowaniu osób kwalifikujących się do leczenia; monitorowaniu sytuacji osób starszych, samotnych w okresie zimy; monitorowaniu osób zagrożonych przemocą; współpracy z pielęgniarkami środowiskowymi dot. sytuacji zdrowotnej klientów pomocy społecznej; współpracy z zakładami energetycznymi dot. regulowania odpłatności za energię elektryczną; współpracy z placówkami oświatowymi dot. sytuacji rodzinnej uczniów; przekazywaniu klientom aktualnych ofert pracy otrzymanych od prywatnych zakładów pracy; współpracy z policją, kuratorami sądowymi.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto tylko 4 kontrakty socjalne.

Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada upoważnienie Wójta Gminy Nowy Korczyn do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny. Ośrodek posiada opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny, który został przyjęty Uchwałą Nr XLVII/289/2014 Rady Gminy Nowy Korczyn z dnia 23 maja 2014 roku.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który w badanym okresie pracował z 11 rodzinami. Na dzień kontroli wspomaga 9 rodzin. Na zatrudnienie asystenta rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki finansowe w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

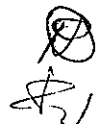
Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie.

W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z UG o posiadaniu bądź nie gospodarstwa rolnego.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są niedostateczne (w jednym pokoju pracuje 3 pracowników socjalnych i asystent rodziny), ponieważ klienci nie mają możliwości przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej.

Kierownik OPS i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej – w OPS zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych na pełen etat, ale jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy, na jednego pracownika przypada 2 037 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Wszystkie skontrolowane formy pomocy przyznawano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego (brak daty wydania), rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami. Przytaczano również odpowiednie uchwały Rady Gminy dotyczące programu dożywiania i usług opiekuńczych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych klientów objętych składką zdrowotną przywołano ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Podstawę prawną stanowią przepisy prawa, na których organ oparł się podejmując decyzję. Odprowadzanie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem nie jest zasadnym przywoływanie w/w ustawy w podstawie prawnej ani informowanie o objęciu składką w postanowieniu decyzji.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe i posiłek z programu dożywiania brak informacji, że pomoc przyznana jest w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Ponadto w podstawie prawnej w/w decyzji przywołany był nieprawidłowo art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej. Przyznawanie posiłku lub zasiłku celowego na zakup posiłku jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Środki z budżetu państwa są dofinansowaniem tego zadania.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informowano osoby zainteresowane w postanowieniu i w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Jedynie w decyzjach z programu dożywiania powoływano się na art. 130 § 4 k.p.a., który zdaniem zespołu kontrolującego powinien być zastąpiony art. 108 k.p.a.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Nowy Korczyn dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W kilku przypadkach w postanowieniu decyzji przyznającej posiłek brak było informacji o koszcie 1 posiłku.

W decyzjach na usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunkę zatrudnioną przez GOPS brak jasno określonego zakresu usług oraz mało precyzyjnie została wskazana osoba

realizująca usługi. W decyzjach na usługi opiekuńcze świadczone w ramach pomocy sąsiedzkiej brak było określenia sposobu wniesienia odpłatności.

Stwierdzono również, że OPS w roku bieżącym nie wykorzystuje w sposób dostateczny kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który pomaga 9 rodzinom. Ośrodek ma opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Barbara Nowak

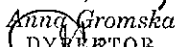
Kielce, dnia 14 listopada 2016 r.

ŚWIĘTOKRZYSKI

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH

Z up. WOJEWÓDY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO Polityki Społecznej i Zdrowia

IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Anna Gromska
DYREKTOR

WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

Ze strony kontrolowanej:
KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej

Sławomir Nawrzeniec
Data i podpis

23.11.2016